

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 15T/63/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519010308
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Odnoga
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3519010308.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, samosudcom Mgr. Jánom Odnogom, v trestnej veci obžalovaného N. O., D.. X.X.XXXX S. H., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní dňa 13.9.2019 takto

rozhodol:

Obžalovaný: N. O., D.. XX.XX.XXXX S. H., trvale bytom D. O. D. S., prechodne bytom D. O. D. S., H. XX, t.č. ÚVV Ilava,

je vinný, že

od presne nezisteného času od roku 2012 do 18.4.2019 v Novom Meste nad Váhom v byte na H. X. Č.. XX V. XX opakovane fyzicky napádal svoju družku I. N. tak, že ju fackal, udieral päšťami a kopal do celého tela, pričom jej vulgárne nadával nadávkami, ponižoval pre to, že neupratala, nenavarila, alebo neožehlila, vyhrážal sa jej zabitím, dokopaním a rozkopaním, čo sa vystupňovalo dňa 10.4.2019 keď jej hodil do brucha železnú stoličku, s ktorou ju trafil do ľavého prsníka a ľavej nohy a dňa 14.4.2019 ju trafil do brucha, napriek tomu, že táto bola gravidná, čo si vyžiadalo jednorazové lekárske ošetrenie, v dôsledku čoho pociťovala strach z jeho konania,

t e d a

blízkej osobe spôsobil fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, a iným správaním, ktoré ohrozuje jej psychické zdravie, spáchal uvedený čin závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

č í m s p á c h a l

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/
Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam na trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 48 ods. 5 Trestného zákona per analogiam sa obžalovaný pre výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom podal dňa 14.8.2019 na tunajšom súde obžalobu sp. zn. P v 255/19/3304-40 zo dňa 13.8.2019 na obžalovaného N. O., D.. X.X.XXXX S. H., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť na skutkovom základe ako je uvedené vo výroku o vine tohto rozsudku.

Obžalovaný N. O. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 13.9.2019 na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom po poučení o možnosti urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1, ods. 4 a o následkoch v rozsahu ods. 5 až 8 Trestného poriadku vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Následne preto súd postupoval podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku a obžalovanému kládol otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/ a h/ Trestného poriadku, na ktoré obžalovaný odpovedal :

c) či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu,
odpoveď obžalovaného : áno

d) či bol ako obvinený poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radiť o spôsobe obhajoby,
odpoveď obžalovaného : áno

f) či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu
odpoveď obžalovaného : áno

g) či bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy jemu kladené za vinu,
odpoveď obžalovaného : áno

h) či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa kvalifikuje ako trestný čin,
odpoveď obžalovaného : áno

Nakoľko obžalovaný odpovedal na všetky uvedené otázky „áno“ a súd nemal pochybnosti o pravdivosti jeho priznania, po zistení stanoviska prokurátora vyhlásenie obžalovaného o vine podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku rozhodol, že dokazovanie o skutku v rozsahu priznanej viny nevykoná a vykoná iba dokazovanie súvisiace s výrokom o treste. Na základe uvedeného, súd potom obžalovaného uznal za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pretože obžalovaný spáchaným skutkom naplnil všetky znaky skutkovej podstaty uvedeného zločinu týrania blízkej a zverenej osoby.

Z toho dôvodu súd na hlavnom pojednávaní vykonal na základe návrhov procesných strán dokazovanie prečítaním znaleckého posudku O.. V. Ž. č. 18/2019 a v súlade s ustanovením § 269 prečítal, resp. oboznámil listinné dôkazy tak ako to vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní.

Zo znaleckého posudku O.. V. Ž. č. 18/2019 zo dňa 24.5.2019 prečítaného na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že obžalovaný v čase spáchania trestného činu netrpel duševnou chorobou v užšom slova zmysle, t.j. psychózou. Trpel a trpí mentálnou subnormou až retardáciou mierneho stupňa a zmiešanou poruchou osobnosti, ktorá má impulzívne a disociálne črty. Bol schopný rozpoznať protiprávnosť a nebezpečnosť činu. Ovládacie a rozpoznávací schopnosti obžalovaného neboli v čase spáchania činu narušené vo forenzne závažnej miere, obžalovaný si svoje konanie uvedomoval a prispôboval ho meniacim sa okolnostiam, v situácii bol dobre zorientovaný, na skutky má primeranú spomienku, v konaní bol motivovaný potrebou dosiahnuť naplnenie svojej predstavy o fungovaní poškodenej v rodine a v domácnosti. I napriek nižšiemu intelektu je právne povedomie obžalovaného dostatočné k uvedomeniu si trestnosti svojho konania. Obžalovaný netrpel ani netrpí žiadnou závislosťou ani chorobou, pre ktorú by mu znalkyňa navrhovala liečenie. Znalkyňa ďalej uviedla, že obžalovaný má s poškodenou 5 detí a čakajú dvojčiky. V roku 2017 im bol pridelený sociálny byt. Ich spolužitie bolo od začiatku dysharmonické. Posledný konflikt bol kvôli dvojčikám, obžalovaný ich nechcel a naliehal na ich umiestnenie po narodení do ústavu a poškodená si ich nechcela nechať. Znalkyňa uviedla, že u obvineného sa jedná o veľmi jednoduchú až primitívnu osobu s retardovaným intelektom do pásma mentálnej subnormy až retardáciou mierneho stupňa s črtami impulzivity a disociability. Vo vývoji bol emočne a sociálne deprivovaný (trpel nedostatkom citových a sociálnych podnetov potrebných pre

zdravý vývoj dieťaťa, do veku 6 rokov zažíval agresivitu zo strany rodičov, následne bol umiestnený v detskom domove, takže nemal pozitívny rodičovský vzor, nemal príležitosť vidieť a zažiť funkčný a harmonický partnerský vzťah, nemal príležitosť naučiť sa zvládať partnerské problémy sociálne prijateľným spôsobom. Impulzívne konanie obžalovaného pramení v zážitkoch z detstva, kedy kopíruje správanie naučené od rodičov, ktoré nemohlo byť v dospelosti dostatočne skorigované pre nezujem o zmenu a nižší intelekt obžalovaného. Obžalovaný nemá dostatočne rozvinutú schopnosť zvažovať alternatívy k dosiahnutiu želaného cieľa a skorigovať svoje správanie, ak nedosiahol želaný efekt, neosvojil si sociálne adaptívne zručnosti k riešeniu partnerského problému, ktorý sa stal chronickým, t.j. partnerka sa podľa neho nestará o deti a neudržiava domácnosť a obžalovaný rieši problém tým, že prestane plniť mužskú rolu - prestane pracovať, v domácom prostredí poškodenej nadáva alebo ju fyzicky atakuje, ona nadáva jemu. Obžalovaný jej však urobí ďalšie dieťa, s pribúdajúcimi deťmi sa napätie stupňuje a jednoduchý scenár sa opakuje. Je to začarovaný kruh, z ktorého už neboli schopní, či ochotní vystúpiť.

Z odpisu z registra trestov súd zistil, že obžalovaný bol doposiaľ 6 krát súdne trestaný, jedno odsúdenie má zahladené. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o majetkovú trestnú činnosť. Posledný krát bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Košice 2 zo dňa 6.6.2018, právoplatného toho istého dňa za podvod podľa trestného zákona č. 140/1961 Zb., za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody na 2 roky s podmieneným odkladom so skúšobnou dobou 36 mesiacov.

Z výpisu z ústrednej evidencie priestupov vyplýva, že sa obžalovaný dopustil dvoch priestupkov, jedného proti občianskemu spolunažívaniu voči poškodenej a druhému prechodu cez železničné koľaje. Zo správy Ústavu na výkon trestu a ústavu na výkon väzby llava vyplýva, že obžalovaný si plní základné povinnosti vyplývajúce zo zákona o výkone väzby a jej priebeh je bezproblémový.

Podľa § 278 ods. 2 Trestného poriadku súd ďalej pri svojom rozhodovaní prihliadal len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opieral sa o dôkazy na hlavnom pojednávaní vykonané. Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku hodnotil dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 36 písm. l) Trestného zákona poľahčujúcou okolnosťou je to, že sa páchatel priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa § 37 písm. m) Trestného zákona prítiažujúcou okolnosťou je to, že páchatel bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a prítiažujúcich okolností.

Podľa § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatela v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

Podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Podľa § 48 ods. 5 Trestného zákona pri zaradení páchatela do ústavu na výkon trestu minimálneho, stredného alebo maximálneho stupňa stráženia nie je súd viazaný ustanoveniami odsekov 2 a 3 ani

vtedy, ak schvaľuje dohodu o uznaní viny a prijatí trestu alebo zníži trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. b).

V súvislosti s rozhodovaním o treste je vždy potrebné zohľadniť základné pravidlá pre ukladanie trestu uvádzané v § 34 Trestného zákona. Toto ustanovenie v odseku 1 zakotvuje účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Trest je pritom jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti).

Ochrana spoločnosti sa tak uskutočňuje dvoma základnými prvkami, a to prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Ďalšou nevyhnutnou zásadou pri ukladaní trestu je aj zásada proporcionálnosti (úmernosti) trestu, z ktorej vyplýva, že trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu. Úmernosť trestu okrem iného určuje aj pohnútku páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom, vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Pri ukladaní trestu pritom treba vždy vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu.

V intenciách vyššie uvádzaných základných zásad pre ukladanie trestu súd pri prihliadnutí na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy uložil obžalovaného ako druh trestu trest odňatia slobody a to pod dolnú hranicu trestnej sadzby vo výmere 5 rokov.

Pri obligatórnom skúmaní pomeru a miery závažnosti poľahčujúcich a príťažujúcich okolností súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť a to podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, že sa obžalovaný priznal a svoj čin úprimne oľutoval a jednu príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, že už bol za trestný čin odsúdený. Súd pritom na predchádzajúce trestné činy nezahladené prihliadal, nakoľko sa jednalo o úmyselnú trestnú činnosť obžalovaného ako aj spáchanie opakovanej trestnej činnosti toho istého charakteru. Súd pritom nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, nakoľko vyhlásenie obžalovaného o vine súd už zohľadnil pri použití ustanovení § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona a ukladaní trestu pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby.

Obžalovaného súd odsúdil za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, preto mu ukladal trest podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, kde je trestná sadzba v rozmedzí od 7 do 15 rokov. Keďže pomer poľahčujúcich a príťažujúcich okolností bol vyrovnaný 1:1, nedošlo k úprave vyššie uvedenej trestnej sadzby.

Súd pri konečnom rozhodovaní o výške trestu odňatia slobody, ktorý druh trest musel súd obligatórne v prípade obžalovaného za spáchaný zločin ukladať v zmysle § 34 ods. 6 Trestného zákona, prihliadol na základné zásady ukladania trestov popísané vyššie ako aj na samotný postoj obžalovaného k spáchanému trestnému činu, teda, že sa k spáchaniu priznal, trestný čin úprimne oľutoval a na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie, že je vinný a prijal tak neodvolateľne všetky právne účinky uznania viny. To bol jeden z dôvodov (formálny), prečo podľa názoru súdu pripadal do úvahy postup podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam v zmysle stanoviska Najvyššieho súdu SR uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov č. 5/2017 (č. 44), z ktorého dôvodu súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody pod zákonom určenú dolnú hranicu trestnej sadzby, keďže obžalovaný neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o výške uloženého trestu. V tejto súvislosti je súd toho názoru, že pre mimoriadne zníženie trestu podľa vyššie citovaného ustanovenia boli naplnené nielen formálne podmienky (priznanie sa a urobenie vyhlásenia o vine, ktoré súd uznesením prijal) ale aj materiálne podmienky. Súd prihliadol k tomu, že obžalovaný urobil vyhlásenie o vine k spáchaniu trestnej činnosti uvedenej v obžalobe, čím napomáhal súdu v rámci dokazovania a osobitne súd zdôrazňuje, že obžalovaný toto vyhlásenie urobil aj ku kvalifikovanej skutkovej podstate § 208 ods. 3 Trestného zákona, teda páchanie trestnej činnosti závažnejším spôsobom konania po dlhší čas (od presne nezisteného času roku 2012 tak ako sa uvádzalo v obžalobe). Podľa obsahu spisu sice nebolo sporné, že došlo k týraniu poškodenej, avšak obžaloba trpela dôkaznou núdzou vo vzťahu ku kvalifikácii ods. 3 - a to páchania trestnej činnosti po dlhší čas. V podstate poškodená vo svojej výpovedi nikdy neuvádzala, že by sa tak dialo po takú dlhú dobu (od roku 2012), uvádzala, že spolužitie sa zhoršilo posledné dva roky. Náznaky existovali v rámci znaleckého dokazovania ohľadom poškodenej. Súd preto prihliadol, že obžalovaný urobil vyhlásenie o vine za celú trestnú činnosť kladenú mu za vinu a priznal, že družke spôsoboval fyzické a psychické utrpenie od presne nezisteného času roku 2012, čím naplnil kvalifikovanú skutkovú podstatu. Ďalej súd prihliadol aj k záverom znaleckého posudku na duševný stav obžalovaného, pričom znalkyňa uviedla, že obžalovaný bol vo vývoji emočne a sociálne deprivovaný (trpel nedostatkom citových a sociálnych podnetov potrebných pre zdravý vývoj dieťaťa, do veku 6 rokov zažíval agresivitu zo strany rodičov, následne bol umiestnený v detskom domove, takže nemal pozitívny rodičovský vzor, nemal príležitosť vidieť a zažiť funkčný a harmonický partnerský vzťah, nemal príležitosť naučiť sa zvládať partnerské problémy sociálne prijateľným spôsobom. Impulzívne konanie obžalovaného pramení v zážitkoch z detstva, kedy kopíruje správanie naučené od rodičov, ktoré nemohlo byť v dospelosti dostatočne skorigované pre nezujem o zmenu a nižší intelekt obžalovaného. Z uvedeného je zrejmé, že čiastočne tieto skutočnosti umožňujú podporiť záver o splnení podmienok na zníženie trestu podľa citovaného ustanovenia, nie však podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, k čomu sa súd vyjadruje nižšie. Súd v konečnom dôsledku prihliadol aj k tomu, že sa jednalo o prvú násilnú trestnú činnosť obžalovaného, v minulosti sa dopúšťal „iba“ majetkovej trestnej činnosti, nejednalo sa teda u neho o opakovanú násilnú trestnú činnosť, za ktorú by už bol v predchádzajúcom období odsúdený.

K tvrdeniu obžalovaného, že v predmetnej trestnej veci sú splnené zákonné podmienky na mimoriadne zníženie trestu v súlade s ustanovením § 39 ods. 1 Trestného zákona až na samú dolnú hranicu (2 roky) súd uvádza, že k výkladu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona je možné uviesť, že podľa citovaného ustanovenia môže súd páchatelovi znížiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatelja má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatelja neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že hoci neviaže jeho aplikáciu na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatelja, už z názvu ustanovenia § 39 Trestného zákona a jeho výkladu vyplýva, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody, a nie o pravidelný postup súdu. Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatelov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatelov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatelja neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatelja preto Trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia“. V posudzovanej veci však súd nezistil žiadnu

bežne sa nevyskytujúcu (výnimočnú) okolnosť prípadu (respektíve viacero takých okolností) alebo také (mimoriadne) pomery páchatel'a, ktoré by vyznievali v jej prospech a ktoré by mali význam pre mimoriadne zníženie trestu s použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o pomery páchatel'a, ktoré by boli tak pozoruhodné, že by boli dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona, tieto u obžalovaného nie sú dané. Za pomery páchatel'a (v podstate za pomery osobitného zreteľ'a) treba považovať rodinné a osobné pomery, ktoré sú v stave u každého páchatel'a pri uložení trestu vyvolať osobitne citeľný dopad. V podstate ide o pomery (rodinné, osobné), ktoré existujú nie v čase páchania činu, ale v čase ukladania trestu a za takéto pomery páchatel'a treba považovať predovšetkým narušený zdravotný stav, starostlivosť o rodinu a skutočnú odkázanosť viacerých osôb na príjem zo zárobkovej činnosti páchatel'a. O takúto situáciu však u obžalovaného nejde, pričom je treba uviesť, že deti obžalovaného boli zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny. Tiež je potrebné uviesť, že i zo znaleckého posudku vyplýva, že obžalovaný po tom ako mu poškodená povedala, že si chce očakávané dvojčičky ponechať, obžalovaný sa to rozhodol riešiť tak, že prestal chodiť aj sám do práce, teda rozhodol sa ďalej neživiť rodinu a správal sa ešte agresívnejšie ako inokedy. Aj tu je však potrebné dodať, že obžalovaný za obdobie skutku (od roku 2012) legálne nikde nepracoval, čo vyplýva z lustrácie v sociálnej poisťovni, pravdepodobne len „na čierno“ chodil niekedy po brigádach. Ďalej podľa názoru súdu ani výsledky znaleckého dokazovania na duševný stav obvineného nespádajú pod aplikáciu § 39 ods. 1 Trestného zákona. Je síce zrejme, že obžalovaný trpí mentálnou subnormou až retardáciou mierneho stupňa, avšak jeho ovládacie ani rozpoznávací schopnosti neboli narušené forenzne významne. Podľa znalkyne si svoje konanie voči poškodenej uvedomoval a prispôboval ho meniacim sa okolnostiam, v situácii bol dobre zorientovaný. Je síce pravdou, že obžalovaný do veku do 6 rokov zažíval sám obdobné konanie ako sám páchal na poškodenej a že nemal pozitívny vzor, avšak jeho konanie v dospelosti nebolo korigované nielen pre jeho nižší intelekt ale aj jeho nezáujem a neochotu ako sa znalkyňa vyjadřila. Toto u obžalovaného nie je takou výnimočnou mimoriadnou okolnosťou pre použitie § 39 ods. 1, avšak súd čiastočne danú skutočnosť zohľadnil pri použití § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona. Súd však nedôvodnosť použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona odvodzuje aj z nasledovného predpokladu. V podstate takmer každá ľudská bytosť (vrátane obžalovaného s poukazom na jeho duševný stav) je bez akýchkoľvek pochybností schopná vnímať bolesť fyzického násillia. Obžalovaný, aj napriek nižšiemu intelektu toto dobre vedel a bol schopný vnímať. Poškodenej spôsobil pravidelne (niekedy aj tri krát denne ako uvádzal) fyzickú bolesť a fyzické a psychické utrpenie, čím sa u nej postupne rozvinul syndróm týranej ženy. Taktiež je treba uviesť, že správanie obžalovaného sa vyhrocovalo, keď bola poškodená tehotná. Obžalovaný na jednej strane nechcel už deti, do obžalovanej, keď bola tehotná aj hodil železnú stoličku, na druhej strane neurobil žiadne opatrenie, aby už ďalšie deti nemal. Obžalovaný pritom nepochybne (keďže už mal predtým 5 detí) vedel aj napriek nižšiemu intelektu ako sa deti robia, i keď ich nechcel, predsa ich robil a potom agresívnejším spôsobom napádal poškodenú, keď otehotnela. I z tohto správania obžalovaného je zrejme, že nie je možné použitie § 39 ods. 1 Trestného zákona v prípade okolností na strane obžalovaného.

Ku okolnostiam prípadu z hľadiska použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona súd uvádza, že sú to všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu, pričom medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, či pod vplyvom ťaživých rodinných pomerov, ktoré si páchatel' nezavinil sám. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona, možno v niektorých prípadoch považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností, pri neexistencii priťažujúcich okolností. O takúto situáciu u obžalovaného podľa názoru súdu nejde, pričom je potrebné uviesť, že spôsob páchania zločinu týrania tak ako ho priznal obžalovaný v skutkovej vete možno považovať za úplne obvyklý, štandardný, bežne sa vyskytujúci v rámci trestných činov týrania (pravidelné fyzické násillie, psychické utrpenie, vyhrážky zabitím, dokopaním, rozkopaním, hádzanie predmetov po poškodenej atď.) a preto aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody z hľadiska okolností prípadu taktiež v predmetnej trestnej veci neprichádza do úvahy.

Hoci obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním tohto trestného činu (18.4.2019) vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin krádeže (konanie 1T/28/2010, kde bol v prípade pôvodne podmieneného trestu nariadený výkon 3-mesačného nepodmieneného trestu), súd obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 48 ods. 5 Trestného zákona per analogiam vzhľadom na jeho vyhlásenie o vine pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súd pritom prihliadol aj k tomu, že obžalovaný v posledných desiatich rokoch absolvoval len krátky 3mesačný trest v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom obžalovaný sa doposiaľ nedopustil násilnej trestnej činnosti, preto súd považoval jeho nápravu za dostatočnú za tento spáchaný trestný čin aj v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia i s poukazom na skutočnosti podporujúce ukladanie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona popísané v odôvodnení rozsudku vyššie.

S predmetným trestným konaním nebolo spojené konanie o náhrade škody, tzv. adhézne konanie, keďže taký nárok si voči obžalovanému v prípravnom konaní nikto neuplatnil, a preto ani výroková časť rozsudku neobsahuje výrok týkajúci sa náhrady škody.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom na Krajský súd v Trenčíne. Právo podať odvolanie neprináleží tomu, kto sa tohto práva už výslovne vzdal. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.

Odvolanie môže podať prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku a to v neprospech i v prospech obžalovaného.

Odvolanie môže podať obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Odvolanie môžu podať v prospech obžalovaného okrem obžalovaného a prokurátora i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa týka obžalovaného). Prokurátor môže tak urobiť i proti vôli obžalovaného.

Odvolanie môžu podať zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

Odvolanie môže podať štátny orgán starostlivosti o deti a mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa týka mladistvého obžalovaného, a to len v jeho prospech, a to aj proti jeho vôli.

Odvolanie môže podať poškodený, ktorý si uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, a to v neprospech obžalovaného. Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu.

Odvolanie môže podať zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci.

Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.